

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci navrhovatele: **Mgr. Petr Hladík**, bytem nám. SNP 26, Brno, proti odpůrci: **městská část Brno-sever**, se sídlem Bratislavská 70, Brno, za účasti dalších účastníků: 1) Česká strana sociálně demokratická, se sídlem Hybernská 1033/7, Praha 1, jednající volebním zmocněncem Bc. Gabrielou Hanzlovou, bytem Vlasty Pittnerové 13, Brno, 2) Starostové a nezávislí, se sídlem Suchá Loz 72, jednající volebním zmocněncem Bc. Josefem Mandátem, bytem Elgartova 29, Brno, 3) Křesťanská a demokratická unie-Československá strana lidová, se sídlem Karlovo nám. 5, Praha 2, jednající volebním zmocněncem Ing. Václavem Bendou, bytem Slezákova 38, Brno, 4) ANO 2011, se sídlem Pyšelská 2361/4, Praha 4, jednající volebním zmocněncem Ing. Pavlem Galíkem, bytem Vranov 280, Vranov u Brna, 5) „A CO BRNO?“ Společně pro Brno sever, kontaktní adresa Lidická 28, Brno, jednající volebním zmocněncem Ing. Arch. Růženu Klementovou, bytem Nejedlého 9, Brno, 6) Komunistická strana Čech a Moravy, se sídlem Politických vězňů 1531/9, Praha 1, jednající volebním zmocněncem Ludmilou Matyáškovou, bytem Kupkova 84, Brno, 7) Strana svobodných občanů, se sídlem Perucká 2196/14, Praha 2, jednající volebním zmocněncem Danielem Ernstem, bytem Vavřínecká 3, Brno, 8) Strana zelených, se sídlem Senovážné nám. 994/2, Praha 1 – Nové Město, zastoupená Ing. Jakubem Houškou, Ph.D., bytem Arbesova 9, Brno, 9) TOP 09, se sídlem Michnův palác, Újezd 450/40, Praha 1 - Malá Strana, jednající volebním zmocněncem Pavlínou Karáskovou, bytem Květinová 881, Lutyně Orlová, 10) Dělnická strana sociální spravedlnosti - Pořádek a bezpečí v Brně sever, se sídlem Ciolkovského 853, Praha 6, jednající volebním zmocněncem Bc. Milanem Hrochem, bytem Komenského 735, Světlá nad Sázavou, 11) Občanská demokratická strana, se sídlem Doudlebská 1699/5, Praha 4, jednající volebním zmocněncem Veronikou Coufalovou, bytem Salajky 86, Brodek u Prostějova, adresa pro doručování: Oblastní sdružení ODS Brno-město, Šilingrovo nám. 257/3, Brno, 12) Sdružení občanů Lesné, se sídlem Ježkova 8, Brno, jednající předsedou Mgr. Martinem Malečkem, bytem Ježkova 8, Brno, o návrhu na neplatnost voleb do Zastupitelstva městské části Brno-sever konaných ve dnech 10. – 11.10.2014,

t a k t o :

- I. Volby do Zastupitelstva městské části Brno-sever konané ve dnech 10. – 11.10.2014 **jsou neplatné**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Dne 24. 10. 2014 podal navrhovatel u zdejšího soudu návrh na neplatnost voleb do Zastupitelstva městské části Brno-sever, konaných ve dnech 10.-11. 10. 2014, v němž uváděl, že ve volbách došlo k porušení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a

o změně některých zákonů (dále „zákon“), a ústavněprávních předpisů, na základě nichž byl zákon vydán, a to způsobem, který ovlivnil výsledky voleb. Podle navrhovatele byly ve volbách masovým způsobem použity metody, které jsou v rozporu s regulérním průběhem svobodných a demokratických voleb. Podle navrhovatele byla vůle podstatné části voličů ovlivněna „klasickým kupováním hlasů“ za částku 300 Kč až 1000 Kč. Kromě toho byly voličům za volbu vybrané strany nabízeny náramky, které umožňovaly volný vstup na zábavu v Lidovém domě, Musilova 2, Brno-Husovice (dále též „na Musilce“), kde byla konzumace jídla a pití zdarma. Tuto skutečnost podle navrhovatele mohou potvrdit výpovědi svědků: Janusz Konieczny, Roman Franc, Mgr. Simona Wachsbergerová, Petr Lebeda, Michal Toth, Tomáš Kvapilík, Jan Fišer, Lenka Gabrišová, Iva Marečková, Václav Malý, Ing. Rostislav Hakl a Adam Adámek. Žalobce rovněž předložil kopii plakátu na akci „Romové pojďme všichni volit!“, fotografii náramku, emailovou korespondenci mezi Miroslavem Zimou, ředitelem romského střediska DROM, a navrhovatelem a písemná vyjádření osob, jež navrhovatel navrhoval k výslechu jako svědky. Navrhovatel tedy má za to, že lze prokázat organizovaný systém uplácení voličů, a navrhuje, aby soud rozhodl, že volby do Zastupitelstva městské části Brno-sever konané ve dnech 10.-11. 10. 2014 jsou neplatné a v důsledku toho je třeba tyto volby opakovat.

V doplnění návrhu pak navrhovatel uvedl, že k ovlivňování vůle voličů mělo docházet ve dvanácti volebních okrscích (č. 20005, 20006, 20007, 20008, 20009, 20010, 20011, 20012, 20023, 20024, 20025 a 20026).

Odpůrce s podaným návrhem nesouhlasil. Uvedl, že k vyslovení neplatnosti voleb ani hlasování neshledává důvod.

Sdružení občanů Lesné se ztotožnilo s navrhovatelem v tom, že je namístě neplatnost voleb vyslovit.

Další účastníci se ve věci nevyjádřili.

II.

Návrh byl podán včas. Z výpisu z voličských seznamů soud zjistil, že navrhovatel je zapsán do seznamu v daném volebním obvodu. Návrh byl tedy podán osobou oprávněnou.

Za tohoto stavu zdejší soud přistoupil k věcnému posouzení.

Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s.ř.s.“), za podmínek stanovených zvláštními zákony se může občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.

Podle § 60 odst. 1 zákona platí, že podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstva obcí Státní volební komisí.

Podle § 60 odst. 2 zákona může návrh na neplatnost hlasování podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování.

Podle § 60 odst. 3 zákona návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb.

Soud při posouzení důvodnosti návrhu vyšel z nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04; 140/2005 Sb. (in <http://nalus.usoud.cz>), v němž Ústavní soud uvedl: „... Vycházejete z demokratického principu legitimacy veřejné moci, dle něhož je lid jejím zdrojem a v této roli se podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb (čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 Ústavy), vyslovil Ústavní soud základní tezi, dle níž pro volební soudnictví z principu demokracie plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů, a předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá. ... Všechny možné vady a pochybení je v tomto smyslu třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování, a to podle principu proporcionality... Úprava ověřování voleb je přitom alternativně založena na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru nebo alespoň možné příčinné souvislosti (princip potenciální kauzality). Podstatné však je, že zrušení voleb nelze brát jako trest za porušení volebních předpisů, nýbrž jako prostředek k zajištění legitimacy zvoleného orgánu... Rozhodující je pravděpodobnost vlivu volební vady nebo volebního deliktu na volební výsledek v konkrétních volbách s konkrétními voliči. Pouhá abstraktní možná příčinná souvislost nedostačuje. Ústavní soud je v této souvislosti nucen konstatovat, že ve srovnání s jinými státy je právní úprava vad volebního procesu, volebních deliktů a vůbec pravidel vedení volební kampaně, jednak velmi kusá, jednak svými kořeny v podstatě tkvící v podmínkách úpravy odpovídající "volbám" z dob minulého režimu. Volební zákonodárce bude proto muset zvážit, zda volební kultura voličů, kandidátů a veřejných funkcionářů je na takové úrovni, že úprava těchto otázek je zbytečná, nebo zda bude volební chování usměrňovat cestou předem stanovených pravidel, která vytvoří stav právní jistoty subjektů volebního procesu a která budou alespoň předpokladem volební ekonomie...“.

V nálezu ze dne 29. 1. 2007, sp. zn. IV. ÚS 787/06 (in <http://nalus.usoud.cz>), v bodech 27, 28 a 29 se pak Ústavní soud vyslovil tak, že „... Ve volebním soudnictví nejde jen o to, zda byl porušen volební zákon objektivně či subjektivně, nýbrž je třeba vzít v úvahu všechny okolnosti konkrétního případu a intenzitu a způsob porušení volebního zákona. Nikoliv každé porušení volebního zákona vyvolává (je-li napadeno) neplatnost voleb. Každý případ je nutno posuzovat a vyhodnocovat nikoliv formálně, nýbrž materiálně: vždy individuálně a s přihlédnutím ke všem konkrétním okolnostem...“.

Zabýval-li se tedy zdejší soud, se zohledněním shora uvedeného, konkrétně namítanými vadami volebního procesu, pak musel vyjít také z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 1. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 57/10 (in <http://nalus.usoud.cz>), kde byla posuzována právě otázka (ne)přípustnosti uplácení voličů při volbách do zastupitelstev obcí. Ústavní soud tu shledal pojetí voleb „obchodně tržním způsobem“ v extrémním a hrubém nesouladu s principy demokratického právního státu. Takový způsob vedení voleb považoval Ústavní soud za nepřipustný i ve volbách do obecních zastupitelstev, aniž by bylo třeba, aby „podplácení voličů“ bylo uvedeno v zákoně (o volbách do obecních zastupitelstev) jako zvláštní skutková podstata porušení tohoto zákona. Zdůraznil, že smyslem voleb do obecních zastupitelstev

„...není dražba funkcí v obecní samosprávě, ale vyjádření nezávislé vůle voličů při výběru kandidátů. Vůle voliče, který je zkorumpován, není nezávislá...“.

Ústavní soud v tomto nálezu také zdůraznil, že opakované hlasování pouze v některých volebních okrscích (v daném případě ve více než) za situace, kdy všechny volební okrsky tvoří jediný společný obvod, zakládá evidentní porušení principu rovnosti hlasů. Voliči, kteří by hlasovali pouze ve třech okrscích, by znali již výsledek ve všech zbývajících okrscích včetně jmen těch, kteří již byli do zastupitelského sboru obce zvoleni, a mohli by tak své hlasování této skutečnosti přizpůsobit.

Zdejší soud, vědom si právě zmíněných východisek, při posuzování důvodnosti návrhu postupoval ve třech krocích podle algoritmu posuzování volebních stížností, který zformuloval Nejvyšší správní soud poprvé v usnesení ze dne 2. 7. 2004, sp. zn. Vol 6/2004 (354/2004 Sb. NSS). Podmínkami vyhovění (důvodnosti) volební stížnosti jsou:

1. protizákonnost,
2. existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb a
3. „zatemnění“ volebních výsledků.

Vztaženo na nyní posuzovanou věc, protizákonností by bylo porušení některých ustanovení zákona (o volbách do zastupitelstev obcí) anebo porušení jiných právních předpisů než výhradně tohoto zákona, a to v těch případech, kdy se z obsahového hlediska jedná o právní předpisy vážící se k volebnímu procesu a kdy porušení z hlediska závažnosti dosahuje ústavní intenzity. Oprávněnost soudu zohlednit i porušení jiných právních předpisů (než toho zákona, který příslušný volební proces přímo upravuje) potvrdil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 4. 7. 2006, sp. zn. Vol 36/2006 (960/2006 Sb. NSS).

Podmínku existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb a její samotný smysl vyložil Ústavní soud ve shora uvedeném nálezu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04. Není-li tento vztah shledán (tj. dojde-li sice k porušení právních předpisů vážících se k volebnímu procesu, nicméně toto porušení nemá žádnou souvislost se zjištěnými volebními výsledky), nelze přistoupit k vyslovení neplatnosti voleb (shodně též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, sp. zn. Vol 6/2004, 354/2004 Sb. NSS).

Intenzita protizákonnosti, jež dopadá na výsledek voleb, musí navíc dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, byl by volební výsledek zřejmě odlišný; zjednodušeně řečeno tedy „zatemnění“ volebních výsledků odpovídá reálné eventualitě jejich zásadního zpochybnění.

III.

Z dokazování provedeného zdejším soudem vyplynulo následující:

Svědék Konieczny uvedl, že 15. a 16. 10. 2014 prováděl průzkum v ulicích v okolí „Musilky“ za účelem prověření podezření z kupčení s hlasy, o němž se dozvěděl od občanského sdružení Oživení, které kontaktoval Roman Franc. Při tomto průzkumu hovořil s Romy (cca několik desítek) a dotazoval se jich na koncert „Rytmuse“ na „Musilce“, konkrétně na to, zda vstup byl podmíněn náramkem, který bylo možno získat za účast při volbách. O těchto rozhovorech pořizoval zvukový záznam. Svědek vypověděl, že nejprve potkal dva mladíky, kteří mu sdělili, že vstup na „Musilku“ byl pro „VIP“ na základě náramků, které získali za účast při volbách. Uvedli také, že starosta měl dostat „dotaci

250 tisíc“, z níž zaplatil akci a „po 30 tisících dal místním Romům“, které jmenovali jako „Chevač“ a „Mindžis“. Další osoba, se kterou hovořil, uvedla, že za volby dostala náramek a ještě 300 Kč. Jiná osoba sdělila, že kdo volil starostu, dostal náramek a „mohl tak jít na zábavu“. Některé osoby svědkovi uvedly, že se za hlas dávalo 1000 Kč, někdo svědkovi sdělil, že se náramky kupovaly za 300 Kč, ale pak byla na „Musilce“ večeře a dvě piva zdarma. Další osoba svědkovi sdělila, že náramek dostala zdarma, nikdo ji nenutil, koho má volit, a ona sama nevěděla, koho volila. Dalších cca 10 Romů uvedlo, že každý, kdo volil starostu, „dostal náramek na zábavu“. Svědek sdělil, že respondenty vybíral náhodně, zpravidla mezi Romy. Osoby „neromského“ původu oslovil tři až pět; žádná z nich o zábavě na „Musilce“ nevěděla.

Svědék Franc uvedl, že jeho kamarád slyšel v tramvaji rozhovor o tom, že se má na „Musilce“ uskutečnit zábava, kde budou mít Romové jídlo a pití zdarma za to, že přijdou volit. V pátek 10. 11. 2014 tuto skutečnost oznámil na Policii ČR, kde mu však bylo sděleno, že „na to nemají čas“. Rozhodl se tedy zjistit „co nejvíc“ a vydal se v sobotu 11. 10. 2014 dopoledne a pak ještě znovu večer na „Musilku“. Dopoledne, kolem 10. až 11. hod., tam byl značný ruch, uvnitř byly cca 4 stoly, u nich seděli Romové v oblecích, kteří dalším 70 - 80 Romům sdělovali, jak se volí a kam mají jít volit. Svědek uvedl, že tam potkal jednoho známého, který mu řekl, že „to je na podporu voleb“. Když se zeptal koordinátorů, co říkají lidem, byli nepřijemní a vyvedli jej ven. Večer se svědek na „Musilku“ vydal znovu. Již venku před „Musilkou“ byl „mumraj“, svědek vešel dovnitř. Tam bylo „pár stovek“ lidí, jen Romů, hrála hudba, lidé jedli, pili, tančili. Většina z nich měla náramek. Počet lidí bez náramku byl minimální. V levé části byly stoly, v další části lidé stáli. Místo šatny byl provizorní bufet. Svědek si chtěl něco objednat, ale lidé dostávali jídlo a pití zadarmo „na základě náramku“. Svědek uvedl, že náramek neměl, přesto vystál frontu a jídlo i pití dostal za peníze. Svědek se tam necítil nepřijemně, mluvil s lidmi a ptal se na náramky. Prý je „dostali za volby“ a prý je „vydávala ostraha“. Nikdo z těchto lidí svědkovi neuměl odpovědět na otázku, koho volil. Svědek se pokoušel též náramek získat, ale marně. Po příjezdu nějaké osoby v „luxusním“ autě byl svědek ostrahou vyveden s tím, že se jedná o soukromou akci. Byli vyvedeni i někteří další lidé. Svědek tam byl cca půl hodiny. Svědek dále uvedl, že mu jeden známý sdělil, že volby byly zmanipulované, a že se pokusí zjistit, kdo platil za hlasy, „že to zjistí v komunitě“. Pak prý svědkovi přišla sms zpráva se jménem Rostislav Hakl.

Svědék Lebeda uvedl, že jako student v rámci projektu Masarykovy univerzity prováděl dne 10. 10. 2014 průzkum před volebními místnostmi. S náhodně vybranými voliči vyplňoval dotazníky. Před základní školou Vranovská byla cca půl hodiny před otevřením volebních místností fronta asi 15 Romů. Ti se jej ptali, jak volit a kde. Jeden muž se ptal, zda může volit bez občanského průkazu. Po zjištění, že nikoli, byl „viditelně smutný“. Svědek dále uvedl, že jednou z otázek při vyplňování dotazníků byla otázka na jméno „ideálního kandidáta“. Od Romů vždy zaznělo jméno „starosta Hakl“. Po nějaké době ke svědkovi přistoupili dva Romové, kteří jej vykážali s tím, že ovlivňuje rozhodování Romů. Svědek se tedy přesunul ke škole Merhautova, kde přímo před školou potkal Roma s visačkou „volební koordinátor“.

Svědék Toth uvedl, že v sobotu 11. 10. 2014 před základní školou Vranovská prováděl v rámci projektu Masarykovy univerzity průzkum, který spočíval ve vyplňování dotazníků s voliči do komunálních voleb. Oslovil i dva romské voliče, kteří uvedli, že volili „číslo jedna“ a dotazovali se jej, kde dostanou náramky. Mezitím přišel další Rom, který svědkovi sdělil, že on je koordinátorem a že svědkova přítomnost odrazuje romské voliče. Poslal svědka ke škole na Merhautovu, tam prý je Romů méně. Rovněž před školou na Merhautově

se svědka dva Romové ptali, kdo jim dá náramky. Svědek dále uvedl, že bydlí naproti klubu na „Musilce“ a že tam tohoto koordinátora večer viděl, jak organizoval vstup na zábavu. Svědek slyšel, že se jedná o romskou soukromou akci.

Svědčce Kučerová uvedla, že je ředitelkou kulturního střediska Omega na ulici Musilova. Předložila nájemní smlouvu ze dne 7. 10. 2014, z níž vyplynulo, že si romské středisko DROM pronajalo nebytové prostory v Lidovém domě, Musilova 2, Brno-Husovice na dobu 10. 10. 2014 (od 12:00 do 20:00 hod.) a 11. 10. /12. 10. 2014 (od 8:00 do 3:00 hod.). Jako odpovědný pracovník během akce byl uveden vedle Miroslava Zimy (ředitele DROM) i Adam Adámek jako spoluorganizátor. Ten také v zastoupení za Miroslava Zimu nebytové prostory přebíral a předával zpět. Při jednání o pronájmu vystupoval za nájemce Adam Adámek, přestože byla nájemní smlouva uzavřena s DROM. O akci „Romové pojďme všichni volit!“ svědkyně věděla jen z doslechu, osobně tam nebyla. Občerstvení měl nájemce vlastní. Sobotní akce byla připravena „plesovým způsobem“, aby se tam vešlo cca 200 lidí. Svědkyně uvedla, že na „Musilku“ se maximálně vejde cca 500 osob (200 – 300 by mohlo stát, 150 – 200 lidí by sedělo).

Svědce Kvapilík sdělil, že působil jako člen volební komise č. 20026. Dále vypověděl, že k volbám přicházely celé skupiny romských voličů, kteří se chovali tak, že u voleb byli zjevně poprvé. Nevěděli, jak volit, nechápali volební systém, byli zmateni (zjišťovali, že mohou volit jen ti s trvalým pobytem a starší 18 let), nebyli připraveni. Volební komisaři s nimi „měli hodně práce“. Romové mluvili o tom, že budou volit „jedničku“, někteří také výslovně sdělovali, že chtějí volit „Hakla“ (cca 15 - 20 osob). Nevěděli ale jak. Asi 3 - 5 osob se také ptalo, jestli jim komisaři dají náramky – „modré“, „na raut“, „na koncert“, „pro děti“. Romů, kteří takto volili, bylo cca 30 - 40. Svědek viděl, jak jedna Romka chtěla volit znovu - uvedla, že již byla volit včera, že už ví, jak se to dělá.

Svědčce Gábrišová uvedla, že působil jako členka volební komise v okrsku 20025. Viděla, jak přicházely romské rodiny (cca 30 osob). Někteří z Romů říkali, že budou volit „pana Hakla“ (cca 10 osob), někteří chtěli za zvolení modrý náramek, že dostanou jídlo a pití na „Musilce“ zdarma (cca 20 osob). Někteří voliči si přinesli svoje volební lístky, jiní si je vyžádali. Svědkyně dále zmínila Roma, který se před začátkem voleb přišel představit volební komisi s tím, že bude pomáhat ostatním Romům. Měl visačku s nápisem „koordinátor“ a stál nějakou dobu před volební místností. Svědkyně neviděla, že by někomu radil.

Svědčce Marečková uvedla, že působil jako členka volební komise v okrsku 20010 (ve volebních komisích působil od roku 2011). Viděla, jak přicházely skupiny Romů, které „se hnaly rovnou za plentu“. Členové volebních komisí je museli poučovat, že se za plentu chodí jednotlivě. Romové opakovaně uváděli, že chtějí volit „Hakla“ (bylo jich asi 50). Někteří chtěli náramky „za to, že volili Hakla“. Podle svědkyně obdržení náramku spojovali s volbou starosty Hakla. Když byly Romům vydány volební lístky do senátu, většina nevěděla co s nimi a vracela je. Svědkyně také uvedla, že před školou na Vranovské seděly dvě romské dívky s visačkou a blokem. Vždy, když přijela tramvaj, tak se u nich shlukovaly skupinky Romů, které pak šly volit.

Svědce Malý sdělil, že působil jako člen volební komise č. 20023. Jako člen volební komise působil již dříve. Uvedl, že oproti minulým volbám přišlo mnohem více romských voličů, kteří byli zjevně poprvé u voleb, neboť nevěděli jak volit (jednalo se o cca 30 osob). Přicházeli ve skupinách. Tři skupiny Romů přivedla jedna Romka. Vždy je přivedla do volební místnosti, počkala, až odvolí, a pak je zase odvedla. Romové se snažili chodit

společně za plentu. Romové mezi sebou zjišťovali, jak se jmenuje „ten starosta“. Zaznělo několikrát jméno „Hakl“. Mluvili o tom, že budou volit „jedničku“. Někteří na sebe křičeli přes plentu „vol Hakla“. Jeden Rom řekl, že „jde volit za Musilku“. Mluvili o tom, že když odvolí, tak večer půjdou na „Musilku“. Přišlo hodně romských voličů, kteří nepatřili do volebního okrsku. Senátní lístky si Romové buď vůbec nebrali, nebo volili také jedničku.

Svědék Hakl uvedl, že o akci „Romové pojďme všichni volit!“ věděl, neboť se znal s organizátory (s ředitelem DROM Zimou i s Adamem Adámekem). Adama Adámka zná svědek od roku 2013, kdy měl na starosti bytovou problematiku a s Adamem Adámekem ohledně sociální problematiky jednal. Také zaštil romský turnaj v kopané, který Adam Adámek uspořádal. O akci na „Musilce“ se dozvěděl asi týden před volbami od ředitelky Kučerové a z plakátu, který viděl na ulici. Současně mu jeden plakát doručil Adam Adámek do kanceláře s tím, že smyslem akce je zvýšit účast Romů u voleb. Svědek popřel, že by se na uspořádání akce jakkoli podílel nebo ji inicioval. Pokud svědkovi někteří lidé říkali, že by byli rádi, kdyby ve funkci starosty zůstal, doporučoval jim svědek jít k volbám a volit jej.

Svědék Adámek prohlásil, že organizoval akci „Romové pojďme všichni volit!“. Účelem bylo naučit Romy chodit k volbám, aby „se měli dobře“. Svědek zakládá romskou stranu a v krajských volbách hodlá kandidovat. Občerstvení na akci jej stálo 100 tisíc korun a podle svědka tam bylo 600 lidí. Svědek byl přítomen po celou dobu konání této akce. Vstup na akci i konzumace byla na základě náramků, které se vydávaly v době voleb těm, kteří byli volit. Náramky vydávali v době voleb před základními školami na Vranovské, Merhautové a nám. Republiky svědkova manželka, syn a kamarád. Když Romové vyšli ze školy, dostali náramek (svědek měl připravených asi 1000 náramků). Svědek nekontroloval, zda volili ani koho, věřil tomu, že pokud byli ve škole, tak volili, neboť „jim (svědek) řekl, aby volili“. Svědek uvedl, že mu bylo jedno, koho volili. Svědek jim však doporučil starostu Hakla, neboť se zajímá o problematiku Romů a pomáhá jim. Volit starostu Hakla doporučoval při vylepování plakátů na akci na „Musilce“, když všechny zval k volbám a na „Musilku“. Myšlenku uspořádat akci konzultoval svědek se sdružením DROM. Důvod konání akce s nikým nekonzultoval.

Z kopie plakátu „Romové pojďme všichni volit!“ vyplynulo, že v pátek 10. 10. a v sobotu 11. 10. 2014 se uskuteční „dva dny V.I.P. romské zábavy“ v Lidovém domě „Musilka“ na Musilové ulici 2. V pátek vystoupí dětský taneční soubor PIROŠ ROUŽA a v sobotu od 19:00 hod. LEJLA, RYTMUS (v jednání), JOLLY a KIS GROFO, MISI BEND a ANNA MARIA BAGÁROVÁ. K tanci hraje a večer moderuje DJ EDDY-K. Na plakátu bylo výslovně uvedeno, že jídlo a pití bude zdarma a vstup zdarma (na vstupenky VIP). Rovněž zde bylo uvedeno tel. č. 737 101 079, kde bylo možné získat další informace.

Z volební dokumentace soud zjistil, že volební stranou č. 1 byla ve volbách do zastupitelstva Městské části Brno - sever Česká strana sociálně demokratická. Kandidátem č. 1 této volební strany byl Ing. Rostislav Hakl, starosta městské části.

Dále soud zjistil, že ve volebních okrscích č. 20006, 20009, 20010, 20011, 20023 (což jsou některé z okrsků, kde se volilo ve školách na Vranovské, Merhautové a nám. Republiky) byly odevzdány desítky hlasovacích lístků, kde je zaškrtnut toliko kandidát č. 1 ve volební straně č. 1, event. volební strana č. 1 a kandidát č. 1 této volební strany, případně volební strana č. 1 i kandidát č. 1, avšak křížek učiněný u volební strany je přeškrtnán.

Ve volebním okrsku č. 20006 bylo odevzdáno 8 hlasovacích lístků, kde byl označen toliko kandidát č. 1 volební strany č. 1 a 1 hlasovací lístek, kde byla označena volební strana č. 1 i kandidát č. 1 této volební strany (hlasovacích lístků, kde by byla zaškrtnuta toliko volební strana č. 1, event. volební strana č. 1 a kandidáti jiných volebních stran, bylo odevzdáno cca 35).

Ve volebním okrsku č. 20009 bylo odevzdáno 40 hlasovacích lístků, kde byl označen toliko kandidát č. 1 volební strany č. 1 a 7 hlasovacích lístků, kde byla označena volební strana č. 1 i kandidát č. 1 této volební strany (hlasovacích lístků, kde by byla zaškrtnuta toliko volební strana č. 1, event. volební strana č. 1 a kandidáti jiných volebních stran, bylo odevzdáno cca 20).

Ve volebním okrsku č. 20010 bylo odevzdáno 22 hlasovacích lístků, kde byl označen toliko kandidát č. 1 volební strany č. 1 a 8 hlasovacích lístků, kde byla označena volební strana č. 1 i kandidát č. 1 této volební strany (hlasovacích lístků, kde byla zaškrtnuta toliko volební strana č. 1, event. volební strana č. 1 a kandidáti jiných volebních stran, bylo odevzdáno cca 50).

Ve volebním okrsku č. 20012 bylo odevzdáno 18 hlasovacích lístků, kde byl označen toliko kandidát č. 1 volební strany č. 1 a 3 hlasovací lístky, kde byla označena volební strana č. 1 i kandidát č. 1 této volební strany, přičemž křížek u volební strany byl přeškrtnán (hlasovacích lístků, kde byla zaškrtnuta toliko volební strana č. 1, event. volební strana č. 1 a kandidáti jiných volebních stran, bylo odevzdáno cca 30).

Ve volebním okrsku č. 20023 bylo odevzdáno 20 hlasovacích lístků, kde byl označen toliko kandidát č. 1 volební strany č. 1 a 10 hlasovacích lístků, kde byla označena volební strana č. 1 i kandidát č. 1 této volební strany (hlasovacích lístků, kde byla zaškrtnuta toliko volební strana č. 1, event. volební strana č. 1 a kandidáti jiných volebních stran, bylo odevzdáno cca 30).

V jiných volebních okrscích se hlasovací lístky, kde byl zaškrtnut toliko kandidát č. 1 volební strany č. 1, event. volební strana č. 1 a její kandidát č. 1, vyskytovaly toliko výjimečně - v jednotkách případů.

Zdejší soud porovnal zisky hlasů kandidáta č. 1 volební strany č. 1 a ostatních kandidátů této volební strany v ostatních volebních okrscích (tj. v okrscích mimo školy na Vranovské, Merhautové a nám. Republiky) a zjistil, že se zisky hlasů liší o jednotky hlasů (např. v okrsku č. 20001 získal kandidát č. 1 celkem 50 hlasů, zbytek kandidátů cca 50 - 40 hlasů; v okrsku č. 20002 získal kandidát č. 1 celkem 42 hlasů, zbytek kandidátů 41 - 34 hlasů, v okrsku 20003 získal kandidát č. 1 celkem 62 hlasů, zbytek kandidátů 68 - 57 hlasů, v okrsku č. 20013 získal kandidát č. 1 celkem 48 hlasů, zbytek kandidátů 45 - 37 hlasů, v okrsku 20014 získal kandidát č. 1 celkem 86 hlasů, zbytek kandidátů 84 - 69 hlasů).

Shodná situace je přitom, i pokud jde o ostatní volební strany a ostatní kandidáty; hlasovací lístky, kde byl zaškrtnut toliko jeden kandidát, se vyskytují velice zřídka - v jednotlivých volebních okrscích je to maximálně v počtu jednotek.

IV.

Bylo tedy prokázáno, že Adam Adámek uspořádal na „Musilce“ v sobotu 11. 10. 2014 večer koncert a zábavu jen pro osoby, které se voleb do obecních zastupitelstev zúčastnily. Těmto osobám byly bezprostředně po volbách před základními školami na Vranovské, Merhautové a nám. Republiky vydány náramky, které jim umožnily zúčastnit se večerní zábavy a na základě nichž jim tam bylo vydáváno jídlo a pití (svědkové Adámek a Franc). Rovněž bylo prokázáno, že se této zábavy zúčastnily stovky lidí. Svědek Adámek dokonce uvádí, že se mělo jednat o 600 lidí (svědkyně Kučerová však omezuje kapacitu „Musilky“ na 500). Dále má soud za prokázané, že vylepování plakátů a zvaní na zábavu bylo určeno Romům, těm bylo při tomto vylepování a zvaní doporučováno „volit starostu Hakla“.

Prokázána byla existence „romských koordinátorů“, kteří se pohybovali v bezprostřední blízkosti volebních místností či budov, v nichž se volební místnosti nacházely. Přestože řada svědků (Lebeda, Toth, Gabrišová, Kvapilík, Marečková) se o nich zmiňovala, nebylo prokázáno, že by tito koordinátoři předávali romským voličům vyplněné hlasovací lístky nebo nabádali tyto voliče, aby volili konkrétního kandidáta. Bylo toliko prokázáno, že některé voliče do volebních místností přiváděli a odváděli. Jejich funkce tedy skutečně mohla být toliko koordinační, tj. dovést voliče k příslušným volebním místnostem.

Prokázána byla věcná i časová souvislost mezi pozváním na akci na „Musilce“ spojenou s doporučením „volit starostu Hakla“, účastí Romů ve volbách a účastí na akci na „Musilce“. Byť Adam Adámek nepotvrdil, že by účast na zábavě na „Musilce“ podmiňoval volbou konkrétní strany či kandidáta, jeho doporučení „volit starostu Hakla“ bylo s ohledem na autoritu, kterou Adam Adámek mezi Romy bezesporu má, vnímáno jako závazné; není jiného rozumného vysvětlení odlišností v „preferenčních“ hlasech ve prospěch kandidáta č. 1 v kombinaci s hlasy pro volební stranu č. 1. ve volebních okrscích, kde se náramky rozdávaly, oproti jiným volebním okrskům, ani důvodů zřetelné vzájemné koordinace voličů přímo ve volebních místnostech (přes plenty) ve smyslu „vol Hakla“ či „volíme jedničku“.

Přestože nebylo prokázáno, že by voliči vstupovali do volebních místností s předvyplněnými volebními lístky, popř. že by při jejich vyplňování ve volebních místnostech byla prováděna jakákoli přímá kontrola „koho volí“, a přestože nebylo prokázáno, že by Adam Adámek jednotlivé voliče instruoval závazně (popř. dokonce pod jakoukoli sankcí), koho mají volit, podle názoru zdejšího soudu i „pouhé“ doporučení může být za určitých podmínek vnímáno jako závazné určení pravidla „koho volit“. Tak tomu je tehdy, jedná-li se o doporučení vydané osobou, která je adresátem doporučení vnímána jako formální či neformální autorita. Je-li pak s doporučenou činností spojeno i určité protiplnění, které tato autorita poskytuje (výhoda pro adresáty, budou-li se doporučením řídit), je vnímání závaznosti tohoto doporučení ještě umocněno. Tak tomu bylo i v nyní posuzované věci.

Z výsledků svědků (Malý, Gabrišová, Marečková, Kvapilík, Konieczny) totiž vyplynulo, že desítky Romů v různých volebních okrscích hovořily o tom, že budou volit „jedničku“. Romové přitom zjevně měli na mysli volby komunální, neboť o volbách do senátu nebyli zpravidla vůbec informováni (jak uvedli svědkové Malý a Marečková). Další desítky Romů přímo uváděly, že budou volit starostu Hakla. Někteří Romové dokonce mluvili o tom, že „mají“ volit starostu Hakla. Řada Romů přímo spojovala volbu starosty Hakla s účastí na zábavě (jak uvedla svědkyně Marečková).

Závěru, že se Romové doporučením Adama Adámka řídili a starostu Hakla volili, nasvědčují tedy jak svědecké výpovědi, které jednoznačně potvrzují, že Romové v předmětných volebních okrscích zamýšleli volit „jedničku“ či „starostu Hakla“ a vzájemně se k tomu nabádali, tak hlasovací lístky v těchto volebních okrscích odevzdané. Z hlasovacích lístků odevzdaných v některých z inkriminovaných volebních okrsků soud zjistil, že je zde vysoké množství (desítky) lístků, kde je zaškrtnut toliko kandidát č. 1 ve volební straně č. 1, event. volební strana č. 1 a kandidát č. 1 této volební strany, event. volební strana č. 1, což je přeškrtnuto, a označen je toliko kandidát č. 1 v této volební straně. Jen v okrscích č. 20006, 20009, 20010, 20011 a 20023 se jedná o 108 hlasovacích lístků, kde byl zaškrtnut toliko kandidát č. 1 ve volební straně č. 1, a 26 hlasovacích lístků, kde byla zaškrtnuta jak tato volební strana, tak její kandidát č. 1. V jiných volebních okrscích se přitom taková kombinace označení hlasovacích lístků nevyskytuje.

Je tak zřejmé, že Romové starostu Hakla fakticky volili. Zároveň je podle soudu zřejmé, že tak činili proto, že jim Adam Adámek jeho volbu doporučil a za účast ve volbách slíbil bezplatný vstup a konzumaci na zábavě na „Musilce“. Ze svědeckých výpovědí všech členů volebních komisí vyplynulo, že drtivá většina voličů Romů (v řádu desítek osob) byla u voleb poprvé (vůbec nevěděli, kdo může volit, ani jakým způsobem se volí). Jedná se tedy zjevně o osoby, které k volbám běžně nechodí a o politiku se nezajímají (to ostatně potvrdil i sám Adam Adámek, který uvedl, že Romy „chce naučit volit“). Je-li pak takovým osobám doporučeno někým, koho vnímají jako autoritu, konkrétní jméno osoby, kterou mají volit, a současně je jim za účast ve volbách něco slíbeno, je zřejmé, že taková „politikou zcela nedotčená prvovoličí“ toto doporučení budou vnímat jako závazné a uposlechnou je. Z tohoto důvodu není třeba se blíže zabývat tím, zda chování voličů (tj. zda skutečně volili doporučeného kandidáta) bylo pod reálnou kontrolou takové autority.

Ať už byl zájem Adam Adámka uspořádat pro Romy zábavu veden správnou myšlenkou „naučit Romy volit“ a zvýšit tak volební účast či snahou podpořit starostu Hakla, neboť s tím může být pro něj spojena jakákoli výhoda, fakticky došlo k tomu, že Romové jeho doporučení vnímali jako závazné a volili starostu Hakla. Nečinili tak proto, že by se k volbě starosty Hakla svobodně a nezávisle rozhodli, nýbrž proto, že jim to Adam Adámek doporučil a za účast ve volbách slíbil zábavu a pohoštění zdarma.

Za této situace zdejší soud musel posoudit, zda je stav, kdy je vůle voličů zřetelně ovlivněna slibem bezplatné zábavy, v rozporu se zákonem. Klíčovým východiskem je již shora uvedený nálezn Ústavního soudu ze dne 18. 1. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 57/10, podle něhož je pojetí voleb „obchodně tržním způsobem“ v extrémním a hrubém nesouladu s principy demokratického právního státu, a to podle zdejšího soudu bez ohledu na to, zda tento „obchodně tržní způsob“ je praktikován samotnými kandidáty (či volenými uskupeními) nebo jinými osobami, jež tento způsob praktikují ve prospěch kandidátů (volebních uskupení). Není-li smyslem voleb do obecních zastupitelstev „dražba funkcí v obecní samosprávě“, nýbrž vyjádření nezávislé vůle voličů při výběru kandidátů, a vyjádřil-li se Ústavní soud jasně v tom směru, že vůle voliče, který je zkorumpován, není nezávislá, pak to platí jak na případy zkorumpovaného voliče samotným kandidátem či volebním uskupením, tak na případy zkorumpovaného voliče osobou (zdánlivě zcela „soukromou“ bez vazby na kandidáty či politická uskupení), jež voliče korumpuje ve prospěch kandidáta (volebního uskupení). Ostatně i Ústavní soud v usnesení ze dne 10. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 4/11, uvedl, že „...*pro svobodné a demokratické volby a legitimitu z nich vzešlého zastupitelského sboru není těž rozhodující, zda se podařilo prokázat, že nakupování hlasů a účasti ve volbách organizovala volební strana (...). Podstatné je, že závadné volební chování (tzv. zásada potenciální*

kauzality ve volebním soudnictví) mohlo ovlivnit výsledek voleb, nikoli zda ovlivnilo zvolení konkrétního kandidáta a kdo to způsobil...“.

V případě právě posuzovaném byla podle názoru zdejšího soudu vůle celé řady romských voličů ovlivněna. Jednalo se o voliče, kteří by „za normálních okolností“ k volbám pravděpodobně vůbec nešli. Adam Adámek jim však za účast ve volbách slíbil zábavu a pohoštění a současně jim doporučil, koho mají volit. Ovlivnil tak vůli těchto voličů nejen v tom smyslu, aby k volbám šli (což by mohlo být vnímáno pozitivně), ale silou jeho autority a vinou „politické negramotnosti“ těchto voličů ovlivnil i to, koho mají volit. Byť je soud dalek idealistické představě, že se všichni voliči rozhodují opravdu nezávisle (vůle celé řady voličů je jistě ovlivňována jak autoritami, tak více či méně konkrétním slibem, „že se budou mít lépe“), je podle názoru zdejšího soudu nyní posuzovaný stav již za hranicí akceptovatelnou. Pokud by Adam Adámek toliko uspořádal zábavu pro voliči Romy nebo pokud by toliko silou své autority doporučoval volit konkrétního kandidáta, jednalo by se dle názoru soudu o postup s principy demokratického právního státu souladný. V případě prvním by totiž volič neměl za volbu doporučeného kandidáta slíbený žádný hmotný prospěch a nebylo by tak lze dospět k závěru, že byl zkorumpován. V případě druhém by sice volič hmotný prospěch obdržel (mohl by se zdarma účastnit zábavy a konzumovat na ní bezplatně jídlo a pití), avšak nikoli za to, že volil konkrétního kandidáta, nýbrž za to, že se účastnil voleb. Byť je v tomto případě vůle voliče nepochybně ovlivněna (volit jde volič, který by volit nešel, pokud by za to nezískal hmotný prospěch), jedná se však podle názoru zdejšího soudu o ovlivnění spíše pozitivní, především však ve vztahu ke konkrétnímu způsobu volby ovlivnění nikoli korupční.

Kombinace obojího (doporučení volby konkrétního kandidáta určitou autoritou a bezplatná zábava za účast při volbách poskytnutá touto autoritou) vůli o politiku se nezajímajících voličů v daném případě ovlivnila (zkorumpovala) shodným způsobem, jako v případě, že by byla bezplatná účast na zábavě poskytována jen těm voličům, kteří odevzdali hlas konkrétnímu kandidátovi. Takové ovlivnění vůle voliče považuje zdejší soud v souladu se shora uvedeným nálezem Ústavního soudu ze dne 18. 1. 2011 za závažný volební delikt principiálně narušující volnou soutěž volebních subjektů garantovanou čl. 5 Ústavy a čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

Soud tedy shledal navrhovatelem tvrzenou nezákonnost. Zabýval se tedy dále tím, zda mezi volební vadou a výsledným složením zastupitelského sboru existuje příčinná souvislost nebo alespoň možná příčinná souvislost.

Existenci této souvislosti soud v daném případě shledal.

Z volební dokumentace, konkrétně ze zápisu o výsledku voleb do Zastupitelstva městské části Brno-sever, zdejší soud zjistil, že 5 % hranici překročilo devět volebních stran. Volební strana č. 1 Česká strana sociálně demokratická získala 66 182 hlasů, což bylo po přepočtení 6 mandátů, volební strana č. 3 Křesťanská demokratická unie-Československá strana lidová obdržela 52 332 hlasů, což byly 4 mandáty, volební strana č. 4 ANO 2011 získala 74 412 hlasů, což bylo 6 mandátů, volební strana č. 5 "A CO BRNO?" Společně pro Brno-sever 29 883 hlasů a 2 mandáty, volební strana č. 6 Komunistická strana Čech a Moravy 23 763 hlasů a 2 mandáty, volební strana č. 8 Strana zelených získala 24 448 hlasů a 2 mandáty, volební strana č. 9 TOP 09 obdržela 28 192 hlasů a 2 mandáty, volební strana č. 11 Občanská demokratická strana 32 765 hlasů a 2 mandáty a volební strana č. 12 Sdružení občanů Lesné 98 524 hlasů a 9 mandátů.

Mandáty byly rozděleny takto:

Pořadí	Podíl	Kandidátní listina		Pořadí v rámci strany
		číslo	Název	
1	98 524,00	12	Sdružení občanů Lesné	1
2	74 412,00	4	ANO 2011	1
3	66 182,00	1	Česká strana sociálně demokratická	1
4	52 332,00	3	Křesť.demokr.unie-Čs.str. lid.	1
5	49 262,00	12	Sdružení občanů Lesné	2
6	37 206,00	4	ANO 2011	2
7	33 091,00	1	Česká str. sociálně demokrat.	2
8	32 841,33	12	Sdružení občanů Lesné	3
9	32 765,00	11	Občanská demokratická strana	1
10	29 883,00	5	"A CO BRNO?"Spol.proBrno-sever	1
11	28 192,00	9	TOP 09	1
12	26 166,00	3	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	2
13	24 804,00	4	ANO 2011	3
14	24 631,00	12	Sdružení občanů Lesné	4
15	24 448,00	8	Strana zelených	1
16	23 763,00	6	Komunistická str. Čech a Moravy	1
17	22 060,66	1	Česká str. sociálně demokrat.	3
18	19 704,80	12	Sdružení občanů Lesné	5
19	18 603,00	4	ANO 2011	4
20	17 444,00	3	Křesť.demokr.unie-Čs.str. lid.	3
21	16 545,50	1	Česká str.sociálně demokrat.	4
22	16 420,66	12	Sdružení občanů Lesné	6
23	16 382,50	11	Občanská demokratická strana	2
24	14 941,50	5	"A CO BRNO?"Spol.proBrno-sever	2
25	14 882,40	4	ANO 2011	5
26	14 096,00	9	TOP 09	2
27	14 074,85	12	Sdružení občanů Lesné	7
28	13 236,40	1	Česká str.sociálně demokrat.	5
29	13 083,00	3	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	4
30	12 402,00	4	ANO 2011	6
31	12 315,50	12	Sdružení občanů Lesné	8
32	12 224,00	8	Strana zelených	2
33	11 881,50	6	Komunistická str.Čech a Moravy	2
34	11 030,33	1	Česká str.sociálně demokrat.	6
35	10 947,11	12	Sdružení občanů Lesné	9

Z uvedeného vyplynulo, že poslední (35.) mandát získala volební strana č. 12 s hodnotou podílu 10947,11 a předposlední (34.) mandát volební strana č. 1 s hodnotou podílu 11030,33.

Soud následně zjišťoval, o kolik hlasů by musela volební strana č. 1 přijít, aby 34. mandát nezískala, za předpokladu, že zisky hlasů ostatních stran se nemění. Postupoval přitom podle § 45 odst. 1 zákona.

Podle odst. 1 tohoto ustanovení Český statistický úřad ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování předaných podle § 43 okrskovými volebními komisemi zjistí, kolik hlasů bylo odevzdáno pro každého kandidáta na kandidátní listině a kolik pro každou kandidátní listinu. Dále zjistí celkový počet platných hlasů pro všechny kandidátní listiny, a která z kandidátních listin získala méně než 5 % z celkového počtu platných hlasů poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem jejích kandidátů, nejvýše však voleným počtem členů zastupitelstva; k takovýmto kandidátním listinám a hlasům pro ně odevzdaným se při dalším zjišťování výsledků voleb a přidělování mandátů již nepřihlíží. Zjistí-li Český statistický úřad, že do dalšího zjišťování výsledků voleb nepostupují alespoň 2 kandidátní listiny, snižuje se hranice 5 % postupně vždy o 1 % až do splnění uvedené podmínky. Dále zjistí, zda bude takto obsazena alespoň nadpoloviční většina mandátů, popřípadě celkový počet přidělených mandátů bude v rámci celé obce větší než 5. Nebude-li uvedená podmínka splněna, snižuje dále procentní hranici postupně vždy o další procento až do splnění i této druhé podmínky. Byla-li pro volby do příslušného zastupitelstva podána 1 kandidátní listina, k hranici 5 % se nepřihlíží. Poté dělí celkový počet platných hlasů, který obdržela postupující kandidátní listina, postupně čísly 1, 2, 3 a dále vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině.

Podle odst. 2 tohoto ustanovení podíly vypočítané způsobem uvedeným v odstavci 1 seřadí Český statistický úřad podle jejich velikosti až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva obce přiděleny. Za každý podíl obsažený v této početní řadě získá kandidátní listina jeden mandát. V případě rovnosti podílu je rozhodující celkový počet hlasů, který získala kandidátní listina, a je-li i tento stejný, rozhodne los.

Soud přepočtem mandátů podle citovaného ustanovení dospěl k závěru, že pokud by získala volební strana č. 1 o 700 hlasů méně, činila by hodnota jejího podílu v případě 34. rozdělovaného mandátu 10913,66, což je méně než hodnota podílu volební strany č. 12 (10947,11), která by tak 34. rozdělovaný mandát získala. Zároveň je to i méně než hodnota podílu volební strany č. 11 (10921,66), která by tak získala poslední rozdělovaný (35.) mandát. Z uvedeného tedy plyne, že pokud by volební strana č. 1 obdržela o 700 hlasů méně, neobdržela by 6 mandátů, nýbrž jen 5.

Závěr o tom, že úbytek 700 hlasů by způsobil volební straně č. 1 ztrátu jejího 6. mandátu, potvrdil i kontrolní přepočet Českého statistického úřadu, který si zdejší soud opatřil.

Vzhledem k tomu, že se ve volbách do Zastupitelstva městské části Brno – sever volilo 35 zastupitelů a každý volič měl tedy 35 hlasů (tím, že označil na hlasovacím lístku volební stranu, získala tato strana 35 hlasů), odpovídá 700 hlasů dvaceti voličům, kteří označí celou volební stranu.

Soud tedy shledal, že mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru existuje možná příčinná souvislost, neboť v důsledku této volební vady přišlo k volbám a volilo konkrétního kandidáta volební strany č. 1, event. volební stranu č. 1, nezanedbatelné množství voličů (více než sto), z nichž každý měl k dispozici 35 hlasů, přičemž již úbytek 700 hlasů znamená, že volební strana č. 1 získá o jeden mandát méně.

Soud se dále zabýval tím, zda v důsledku této nezákonnosti došlo k „zatemnění voleb“. I tuto podmínku přitom shledal soud naplněnou.

Z dokazování totiž vyplynulo, že se zábavy na „Musilce“ zúčastnilo „několik stovek lidí“ (svědci Adámek a Hakl). Skutečnost, že „Musilka“ takové množství osob pojme, potvrdila i svědkyně Kučerová. Zároveň bylo prokázáno, že drtivá většina návštěvníků zábavy disponovala modrým náramkem, který obdržela za účast při volbách (svědci Adámek a Hakl). Ze svědectví členů volebních komisí vyplynulo, že nových „nestandardně se chovajících“ voličů se do každé z volebních místností, ve vztahu k nimž soud tuto skutečnost zkoumal, dostavily desítky (svědkyně Gabrišová hovořila o cca 30 osobách, svědek Kvapilík o cca 30-40 osobách, svědkyně Marečková zmínila cca 50 osob a svědek Malý cca 30 osob), zároveň velká většina z těchto osob přímo hovořila o tom, že bude volit „jedničku“, „číslo jedna“ nebo „starostu Hakla“ (svědek Kvapilík zmínil 15-20 osob, svědkyně Gabrišová cca 10 osob a svědkyně Marečková dokonce 50 osob).

Zároveň soud z volební dokumentace zjistil, že v některých volebních okrscích (konkrétně v okrscích č. 20006, 20009, 20010, 20011 a 20023) bylo odevzdáno 108 hlasovacích lístků, kde byl zaškrtnut toliko kandidát č. 1 ve volební straně č. 1, a 26 hlasovacích lístků, kde byla zaškrtnuta jak tato volební strana, tak její kandidát č. 1. S ohledem na skutečnost, že se taková kombinace v jiných okrscích nevyskytuje, jeví se jako velmi pravděpodobné, že se jedná o hlasovací lístky odevzdané právě těmi „nestandardně se chovajícími“ voliči, kteří hovořili o tom, že hlas dají „jedničce“ či „starostovi Haklovi“.

Zdejší soud má přitom za to, že vedle těchto voličů, kteří hlas odevzdali jen starostovi Haklovi coby kandidátovi č. 1 volební strany č. 1, tj. jako „jedničce“ resp. „číslo jedna“, jistě existovalo nezanedbatelné množství dalších voličů, kteří jako „jedničku“ volili celou volební stranu č. 1. K tomuto předpokladu soud dospívá jednak z logiky věci a jednak s ohledem na množství osob účastnících se zábavy na „Musilce“ s náramky, kterých bylo mnohem více než 134 (což je počet voličů, kteří v okrscích č. 20006, 20009, 20010, 20011 a 20023 označili na hlasovacím lístku toliko kandidáta č. 1 ve volební straně č. 1, event. jak tuto volební stranu, tak jejího kandidáta č. 1). I kdyby však soud započítal toliko tyto voliče, činí součet jimi odevzdaných hlasů 1018, což je postačující k tomu, aby volební strana č. 1 přišla o svůj 6. mandát.

Soud tedy uzavírá, že k uplácení voličů jako k právem zapovězenému jednání způsobilému ovlivnit výsledek voleb při předmětných volbách došlo, a to v takové míře, že je tu vysoká míra pravděpodobnosti hraničící s jistotou, že pokud by k tomuto jednání nedošlo, nebylo by Zastupitelstva městské části Brno – sever zvoleno tak, jak bylo zvoleno.

Za tohoto stavu zdejší soud zvažoval, zda je namístě vyslovit neplatnost voleb toliko v těch okrscích, kde byla tato protiprávnost zjištěna, dospěl však k závěru, že s ohledem na nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 1. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 57/10, tak učinit nemůže. Ústavní soud v tomto nálezu totiž zdůraznil, že opakované hlasování pouze v některých volebních okrscích za situace, kdy všechny volební okrsky tvoří jediný společný obvod, zakládá

„evidentní porušení principu rovnosti hlasů. Voliči, kteří by hlasovali pouze ve třech okrscích, by znali již výsledek ve všech zbývajících okrscích včetně jmen těch, kteří již byli do zastupitelského sboru obce zvoleni, a mohli by tak své hlasování této skutečnosti přizpůsobit“. K témuž závěru dospěl Ústavní soud i v usnesení ze dne 10. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 4/11. V daném případě je přítom situace shodná, neboť protiprávností dotčené volební okrsky tvoří cca ¼ volebního obvodu. Zdejší soud tedy v souladu s názorem Ústavního soudu vyslovil neplatnost voleb v celém volebním obvodu městské části Brno – sever.

Pokud jde o tvrzení navrhovatele, že se za jednotlivé hlasy vyplácely přímo konkrétní finanční částky, tak nic takového v daném řízení prokázáno nebylo. O konkrétních částkách se hovoří toliko na zvukových nahrávkách pořízených svědkem Koniecznym, které však soud k důkazu nepřipustil, neboť především by nemohlo být najisto postaveno, nakolik jde o záznamy ucelené a autentické, jakým způsobem byly tyto záznamy pořízeny, za jakých okolností byly pořízeny a kdo na nich skutečně hovořil.

Jestliže navrhovatel požadoval vyslechnout Mgr. Simonu Wachsbergerovou, zástupkyni ředitele romského střediska DROM, která měla podle navrhovatele vypovídat o tom, že během voleb zaslechla v romské komunitě rozhovory o tom, že se nabízelo za hlas 300 Kč, 600 Kč nebo 1000 Kč, pak taková sdělení, i kdyby je svědkyně potvrdila, se jeví jako značně nekonkrétní. I kdyby navržená svědkyně skutečně potvrdila, že takové rozhovory zaslechla, nemohlo by se jednat o dostatečný důkaz pro závěr, že k takovému „přímému“ nakupování hlasů docházelo.

Soud rovněž nevyslechl Jana Fišera, jak navrhovatel navrhoval, který údajně v MHD v Brně zaslechl rozhovor Romky, která telefonicky zvala kamarádku na romskou zábavu „na Musilku“ s tím, že vstup tam bude na základě zvláštního náramku, které bylo možno získat za účast na volbách. Zjištění, které by mohlo vyplynout z jeho výslechu, pokládá zdejší soud za prokázané již provedeným dokazováním.

Pokud jde o náklady řízení, nemá na jejich náhradu žádný z účastníků řízení právo (§ 93 odst. 4 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s.ř.s.).

V Brně dne 13. listopadu 2014

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

David Raus, v.r.
předseda senátu